

Bilancia roka 2020: cukrová repa a cukor

Zväzy a združenia budú v rámci koncoročnej bilancie hodnotiť odchádzajúci rok 2020, jeho pozitíva a negatíva. Zároveň predstavia svoj názor, aké by mali byť priority štátu pre rok 2021.

• Čo pozitívne priniesol pre Váš zväz, združenie rok 2020?

Zväz pestovateľov cukrovej repy Slovenska pozitívne vníma záujem vedenia ministerstva pôdohospodárstva zabezpečiť zvýšenú produkciu slovenských potravín vrátane cukru z domácej suroviny. To sa v tomto sektore v roku 2020 aj reálne naplnilo a to najmä pokračovaním schémy „zelená nafta“, ako aj prostredníctvom Projektu rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby NPPC - prvýkrát od začiatku realizácie bez koeficientu krátenia pre cukrovú repu. V neposlednom rade pestovatelia cukrovej repy oceňujú aj viazanú platbu na cukrovú repu, hoci medziročne nižšiu o necelých 15 EUR/ha.

• Čo negatívne priniesol rok 2020?

Jarné mrazy a extrémne suchô spôsobili, že v roku 2020 bolo priemerne len 80tis. jedincov repy na hektár, čo je najmenej za posledných 10 rokov. Čiastočne bol počet jedincov kompenzovaný dobrým rastom buliev v poraste počas vegetácie v neskorších fázach rastu cukrovej repy, avšak ani ten nebol dostatočný. Jesenné dažde spôsobili pokles cukornatosti a nárast minerálnych nečistôt. Vplyvom daždivého počasia a pozastavenia vyorávok repy hrozilo dokonca aj dočasné zastavenie produkcie cukru. Kampaň 2020/2021 tak bude v tomto kontexte patriť k priemerným, v ktorej sa očakáva produkcia 180 000 ton cukru. Negatívne sú aj pretrvávajúce nízke ceny cukrovej repy, ktoré sa odvíjajú od predajných cien cukrovarov, ktoré v hospodárskom roku 2019/2020 stále nedosiahli úrovne cien cukrovej repy platné počas uplatňovania kvótového systému v EÚ.

• V čom vidíte priority pre rok 2021?

Prioritou pre pestovateľov cukrovej repy bude ponechanie cukrovej repy ako citlivej špeciálnej plodiny rastlinnej výroby nielen v prechodnom období Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ale predovšetkým v období novej SPP. Sektor cukor-cukrová repa je na Slovensku jediný sektor, ktorý je schopný pokryť domácu spotrebu cukru výhradne z domácej suroviny a zabezpečiť sebestačnosť v tak dôležitej komodite, akou je cukor. Pre zachovanie pestovania cukrovej repy na Slovensku pri pretrvávajúcích nízkych cenách je potrebné aj naďalej zabezpečiť systémovú finančnú podporu pestovateľov cukrovej repy.

Slovenský cukrovarnícky spolok

• Čo pozitívne priniesol pre Váš zväz, združenie rok 2020?

Rok 2020 sa vryje určite každému z nás do pamäti. Pre producentov cukru priniesol pocit pokory, ktorý ľudstvu už v poslednej dobe chýbal. Nádej a spolupatričnosť ako najsilnejšie zbrane ľudstva proti akémukolvek nepriateľovi. Pre cukor je to fakt, že v krízovom momente si najviac ceníme to, čo doma máme a na čo sa môžeme spoľahnúť. Dobrou správou je, že na cukor sa v dostatočnej domácej výrobe môžeme spoľahnúť i v pandemickom období. Nesmieme ale zabudnúť, že iba za účinnej podpory domácich výrobcov a spracovateľov si môžeme takýto pocit istoty zachovať aj pre budúce generácie.

• Čo negatívne priniesol rok 2020?

Vedomosť, že sme zraniteľní a že ani najnovšia technika nás v krátkom horizonte nedokáže ochrániť. Negatívom však je a určite aj bude, že ľudstvo na takéto negatívne skúsenosti rýchlo a rado zabúda, aby sa nechalo pohltiť nenásytným spôsobom života.

• V čom vidíte priority pre rok 2021?

V uvedomení si, že v takej situácii, akú sme zažili v roku 2020, nám pomôže to, čo si doma vyrobíme

a na čo sa sami doma môžeme spoľahnúť. Veľký európsky brat zlyhal na úrovni spoločných hodnôt (ani medicínske pomôcky ba ani voľný pohyb už prestali byť dogmou) a preto sa musíme obhliadnuť nad znovu vytvorením domáceho spracovateľského priemyslu, ktorý zabezpečí istoty v potravinovej sebestačnosti a hlavne v potravinovej bezpečnosti, ktoré nám chýbajú najviac. Toto je možné len vtedy, keď si to za svoju prioritu zoberú aj predstavitelia štátu.